

Лікування шлуночкових аритмій. Місце бета-блокаторів

О.Й. Жарінов

Національна медична академія
післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика

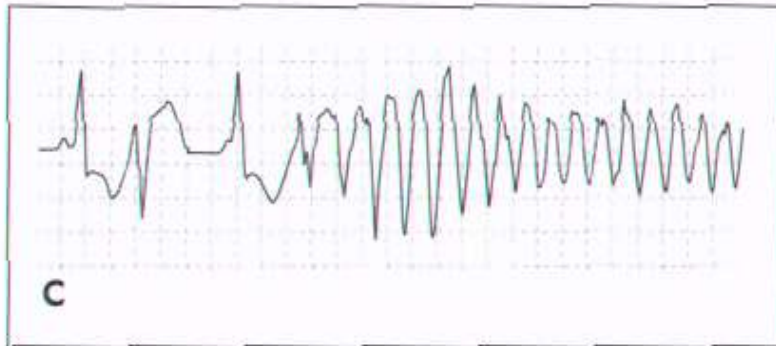
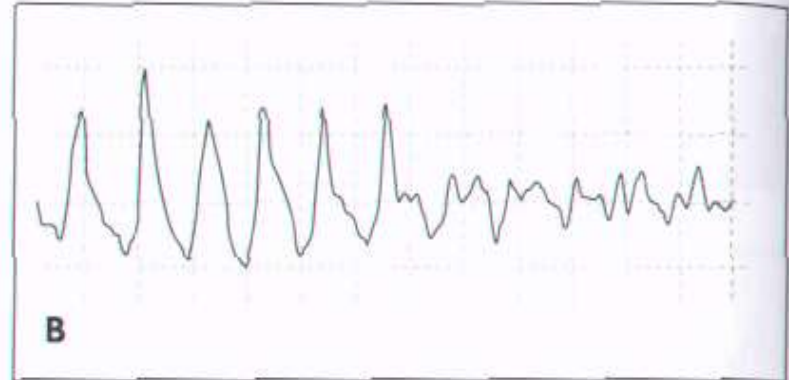
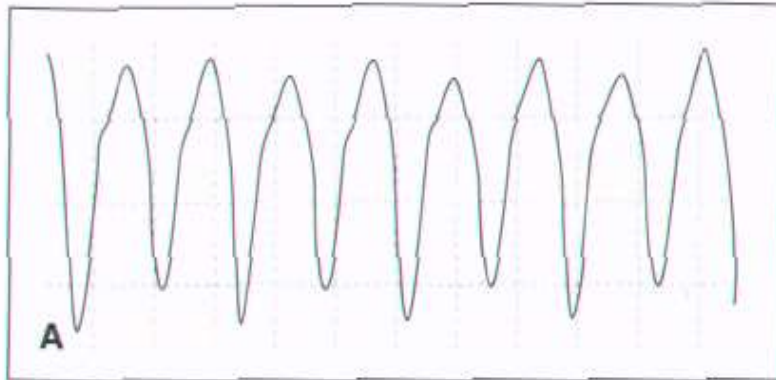
Підстави для лікування шлуночкових аритмій

- Клінічно вагомі
- Погіршення прогнозу, зумовлене:
  - власне аритмією
  - структурним ураженням міокарда
  - “електричним” захворюванням серця

Сучасні критерії систематизації шлуночкових тахікардій

Критерії систематизації ШТ	Клінічна термінологія
Тривалість	<ul style="list-style-type: none"> • Пробіжка • Нестійка • Стійка
Морфологія	<ul style="list-style-type: none"> • Мономорфна<ul style="list-style-type: none"> - з вільної стінки лівого шлуночка - з вільної стінки правого шлуночка - з вихідного тракту правого шлуночка - з вихідного тракту лівого шлуночка - фасцикулярна лівошлуночкова • Поліморфна<ul style="list-style-type: none"> - „пірует-тахікардія” - двонаправлена
Механізми	<ul style="list-style-type: none"> • Реципрокна (рі-ентрі) • Тригерна • Автоматична

Варіанти ШТ

А. Стійка мономорфна ШТ
(стійкий субстрат)

В. Поліморфна ШТ → ФШ
(тригери, гостра ішемія)

С. Поліморфна ШТ – ТdР (↑QT)

Етіологія мономорфної ШТ

Структурне захворювання серця

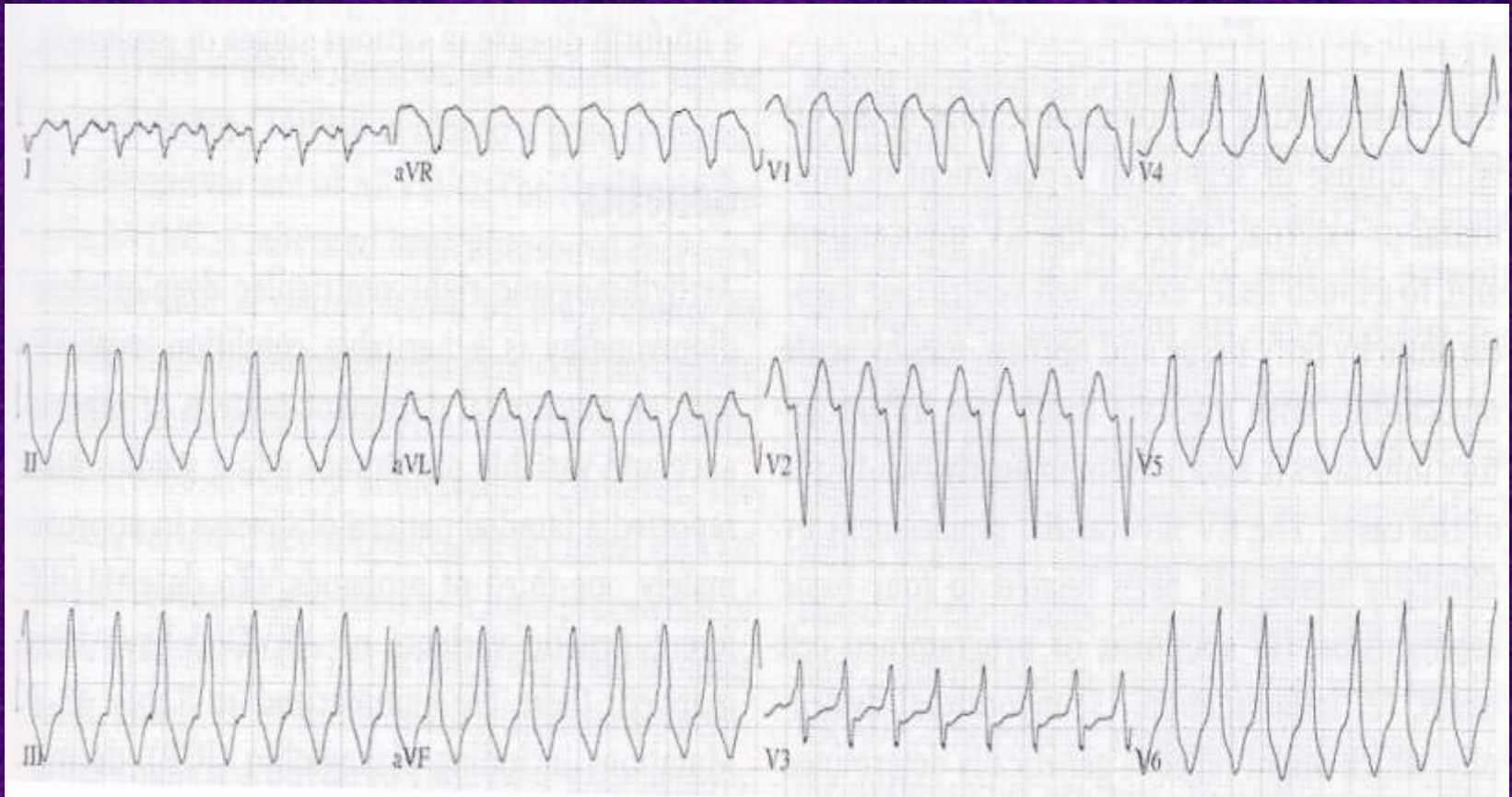
так

- ІХС
- ДКМП
- ГКМП
- АДПШ
- Клапанне ЗС
- Хвороба Шагаса
- Вроджене ЗС
- Саркоїдоз

ні

- ШТ з ВТПШ
- ШТ з ВТЛШ
- Ідіопатична септальна ліво-ШТ

ШТ з вихідного тракту ПШ

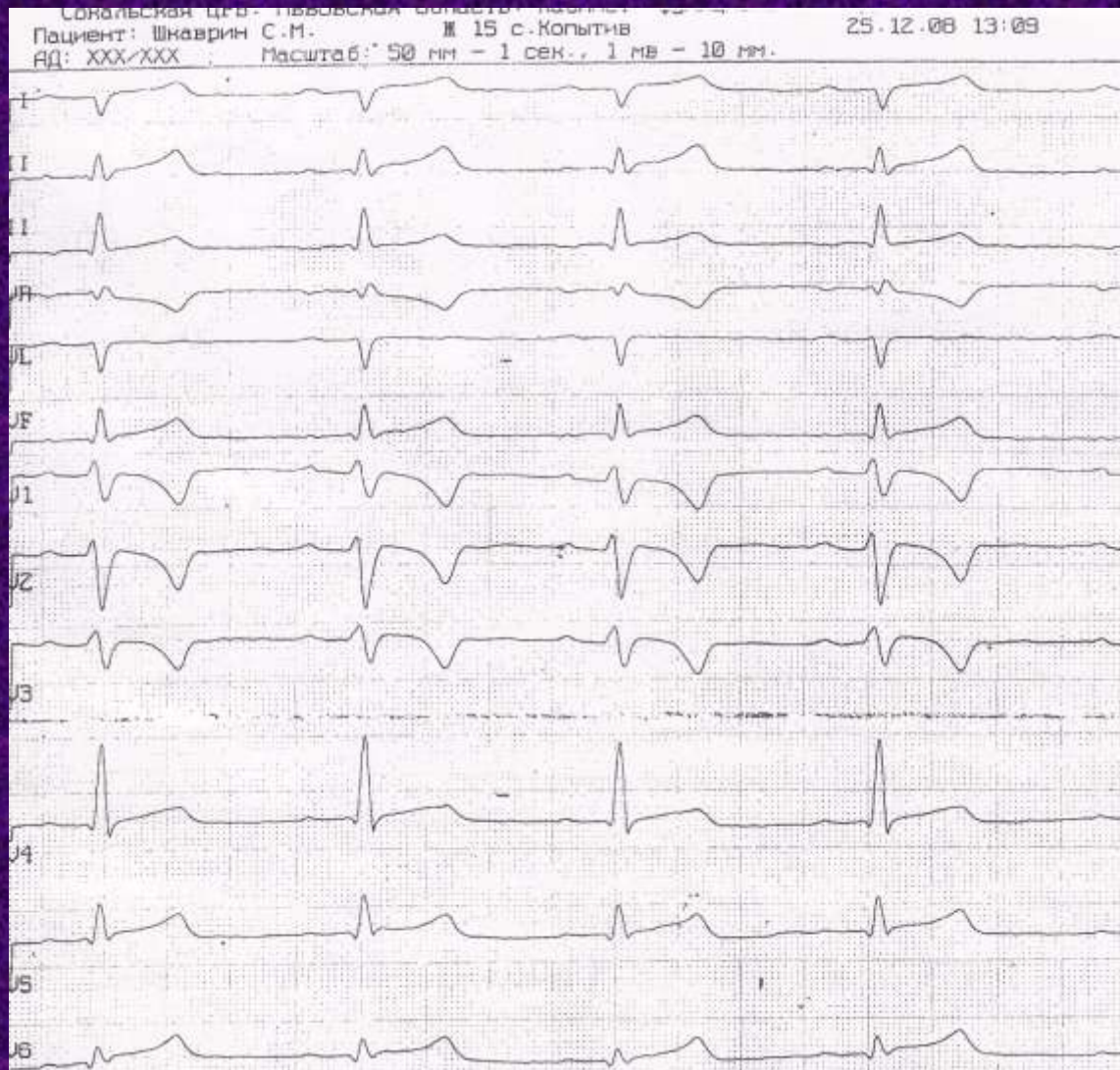

Electrical diseases of the heart.
Eds. I.Gussak, Ch.Antzelevitch. – Springer, 2008.

Аритмогенна дисплазія ПШ

- Фіброзно-жирове заміщення міокарда
- “Трикутник” дисплазії: верхівка, вхідний і вихідний тракти ПШ
- Поширеність 1:5000 – 1:1000
- Частіше діагностувалося у спортсменів з РСС
- Підозра – при багатофокусній ПШЕ і стійкій ПШТ
- Часто – правошлуночкова недостатність

Пацієнт 18 р. з пароксизмами ШТ

Пацієнт 18 р. з пароксизмами ШТ

2008: першого епізоду ПТ – після фізнавантаження

2009 – нормальні розміри камер серця

Українська асоціація кардіологів

Національний науковий центр «СЕРЦЕ» Інститут серцевої хірургії та трансплантології НАН України
79010 Львів, вул. Ладанська, 11
Телефон/факс: (0322) 235-92-07

Національна Філія Дзержинського ультразвукового інституту (Філадельфія, США)

Ультразвукове обстеження серця

Після народження: 28.03.1993 Вік: 16 років
Дата обстеження: 30.10.2009

Виміри	Значення	Норма	Коментар
Провий шлуночок	2,5	0,9 – 2,6 см	не розширено
Міжшлуночкова перегородка	0,9	0,6 – 1,1 см	не потовщена
Лівий шлуночок, КДР	4,4	3,5 – 5,7 см	не розширено
Стінка ЛШ, діастол	0,7	0,6 – 1,1 см	не потовщена
Швидк. крові	65	понад 55%	нормально
Висхідне аорта	2,9	2,0 – 3,7 см	не розширена
Ліве передсердя	2,6	1,9 – 4,0 см	не розширене

Рідина в порожнині перикарда відсутня.
Легенева гіпертензія відсутня. Екскурсія фіброзного кільця ТК 15 мм.
Форма лівого шлуночка: звичайна.
Дефектів перегородок не виявлено.

Клапани серця:

Клапан	Характеристика	Недостатність	Стеноз
Мітральний	звичайний	відсутня	відсутній
Аортальний	звичайний	відсутня	відсутній
Тристулковий	звичайний	+ (легкого ступеня) Систолічний градієнт тиску ДР ТК 22 мм рт.ст.	відсутній
Легеневий	звичайний	відсутня	відсутній

Аналіз сегментарної скоротливості лівого шлуночка: у стан спокою розладів не виявлено.
Діастолічна функція: нормальна.
Інші особливості: на ЕКГ: блокада задньої гілки права нирки точки Тка.

Висновок:
Розміри камер серця відповідають віковій нормі.
Структура і функція сплановані звичайні.
Дефектів перегородок не виявлено.
Зід магістральних судин правлітений.
Скоротлива здатність не порушена.

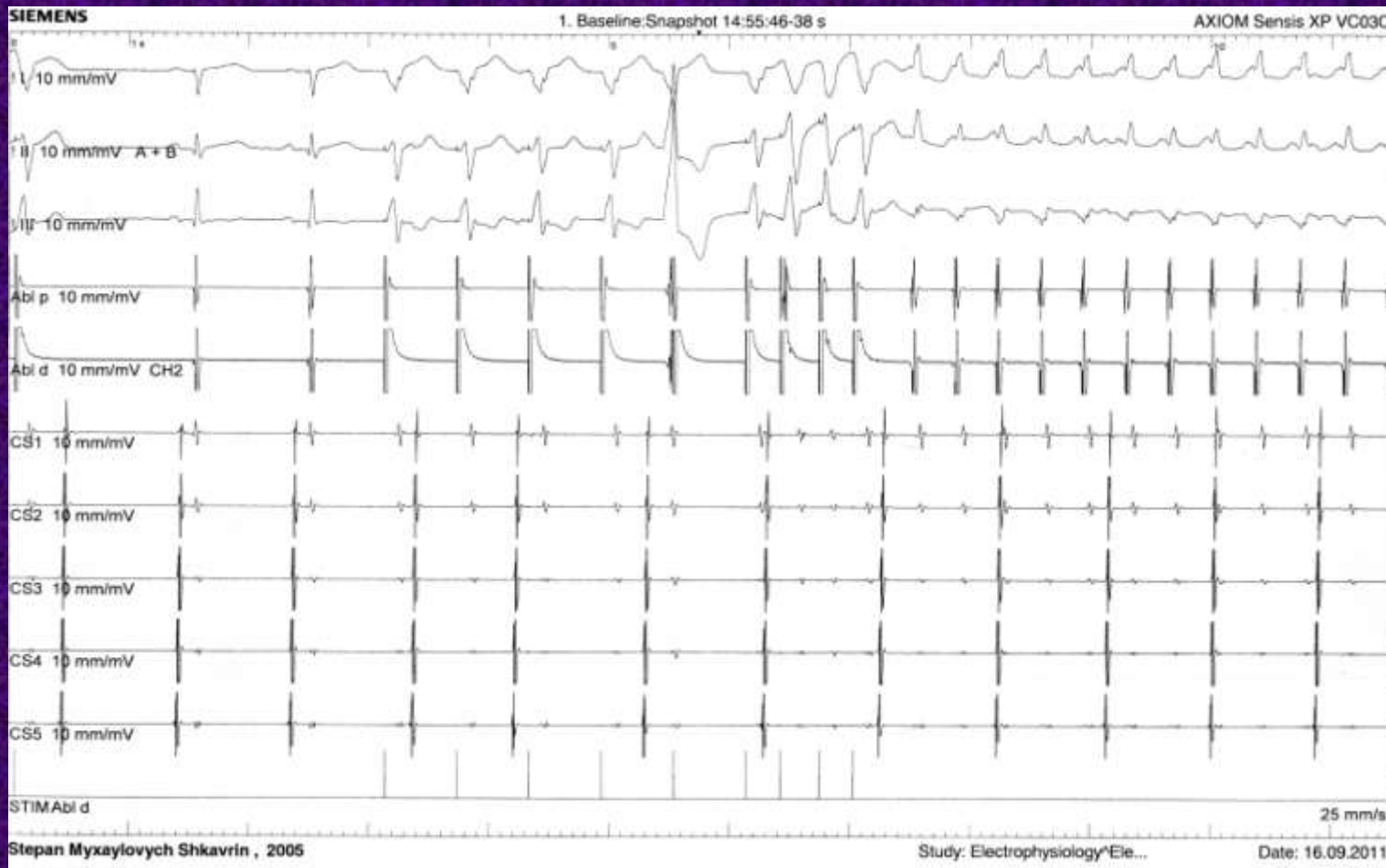
ЛІКАР: Задня Ю.А.
Надруковано: 30.10.2009
Лікар: Лоданська Н. В.

ДОКЕР: Е.ЛЕКС

Пацієнт 18 р. з пароксизмами ШТ

ЕФД (вересень 2011): множинні пароксизми ШТ (АДПШ?)

Пацієнт 18 р. з пароксизмами ШТ

MPT (вересень
2011): без даних
за АДПШ

Міністерство охорони здоров'я України
РАДІОЛОГІЧНО-ПРАКТИЧНИЙ МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
ДИТЯЧОЇ КАРДІОЛОГІЇ
ТА КАРДІОХІРУРГІЇ
Адреса: Україна, 01135, м. Київ-135, вул. Чорновола 28/1

Відділення променевої діагностики 21.09.2011

*Состіт
в БХГП РР
25.09.2011*

.М. (м.), 28/03/1993 (18 лет)

**МАГНИТНО-РЕЗОНАНСНАЯ ТОМОГРАФИЯ СЕРЦА С В/В
КОНТРАСТРОВАНИЕМ**

Изображения с артефактами от сердцебиения и дыхания пациента.
Правые отделы сердца расширены; сократимость обоих желудочков снижена.
Данных за наличие аритмогенной дисплазии правого желудочка не получено.
Легочные вены впадают в левое предсердие, без особенностей.
Нарушения перфузии миокарда при введении контрастного средства не выявлены. Участков патологического накопления контрастного средства при отсроченном контрастировании не выявлено.

Врач *Александр* Кондратюк А.С.
Врач *Рад* Таммо Рад

Пацієнт 18 р. з пароксизмами ШТ

Жовтень 2011: імплантація АВКД

Листопад 2011: розряд АВКД після
значного навантаження

Лікування: кордарон, ББ

Ведення хворих з АДПШ

- Уникнення занять спортом
- АВКД для вторинної профілактики РСС / стійкої ШТ
- АВКД для первинної профілактики в осіб високого ризику
- Аміодарон або соталол + ББ – додаткове значення
- Катетерна абляція ШТ ± АВКД

Етіологія поліморфної ШТ

Подовження інтервалу QT

ні

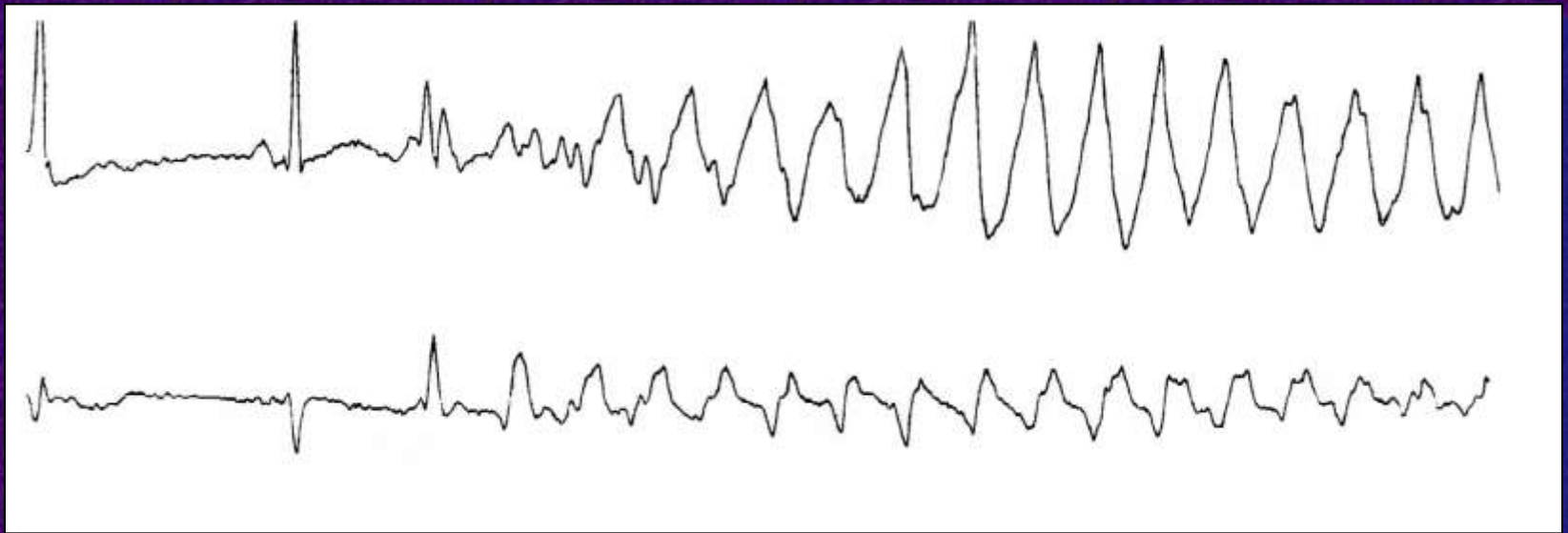
- Ішемія / рубець
- Індукована катехоламінами
- Синдром Бругада

так

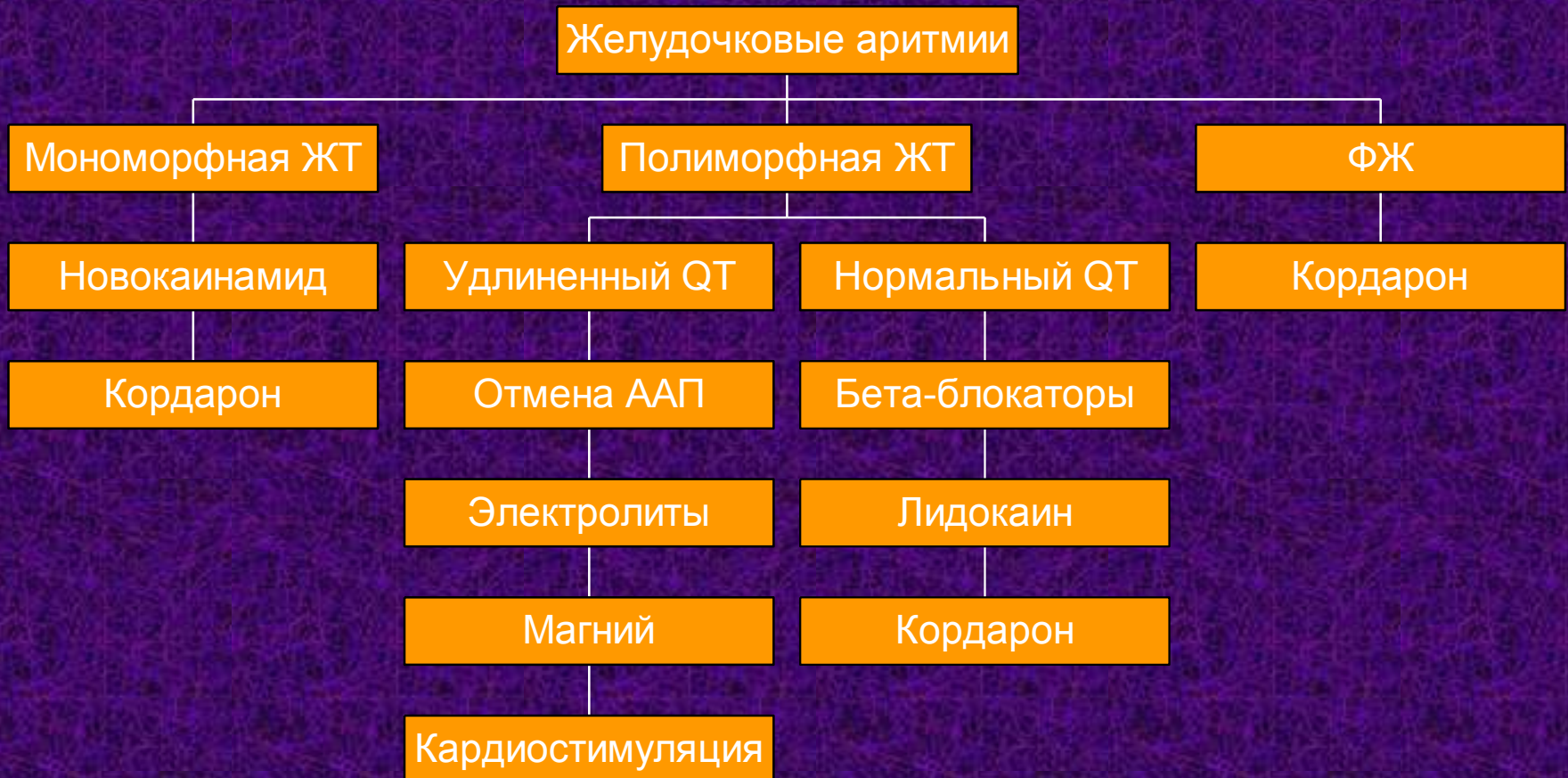
- Вроджене
- Набуте

Пірует-тахікардія

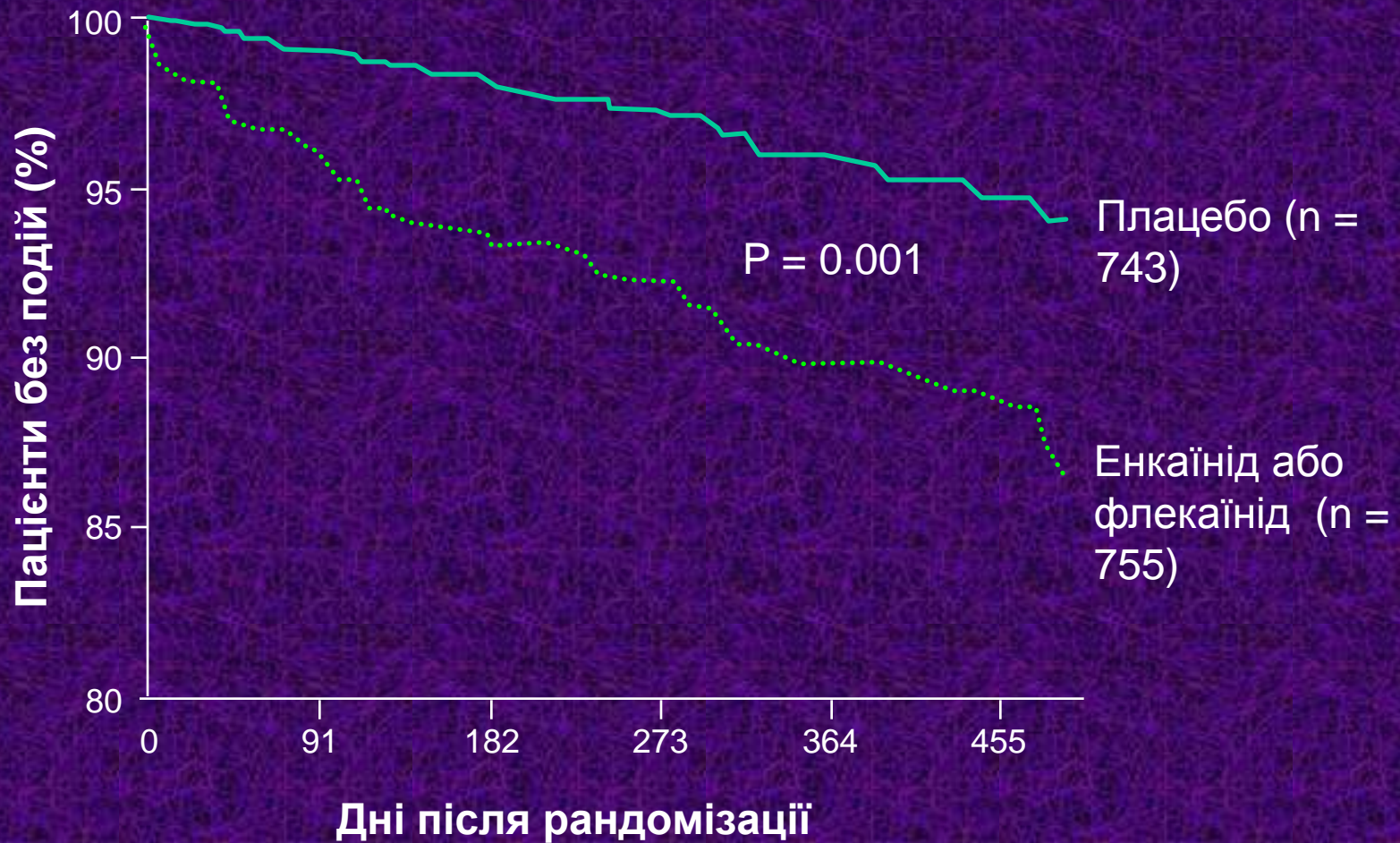

Алгоритм припинення ШТ

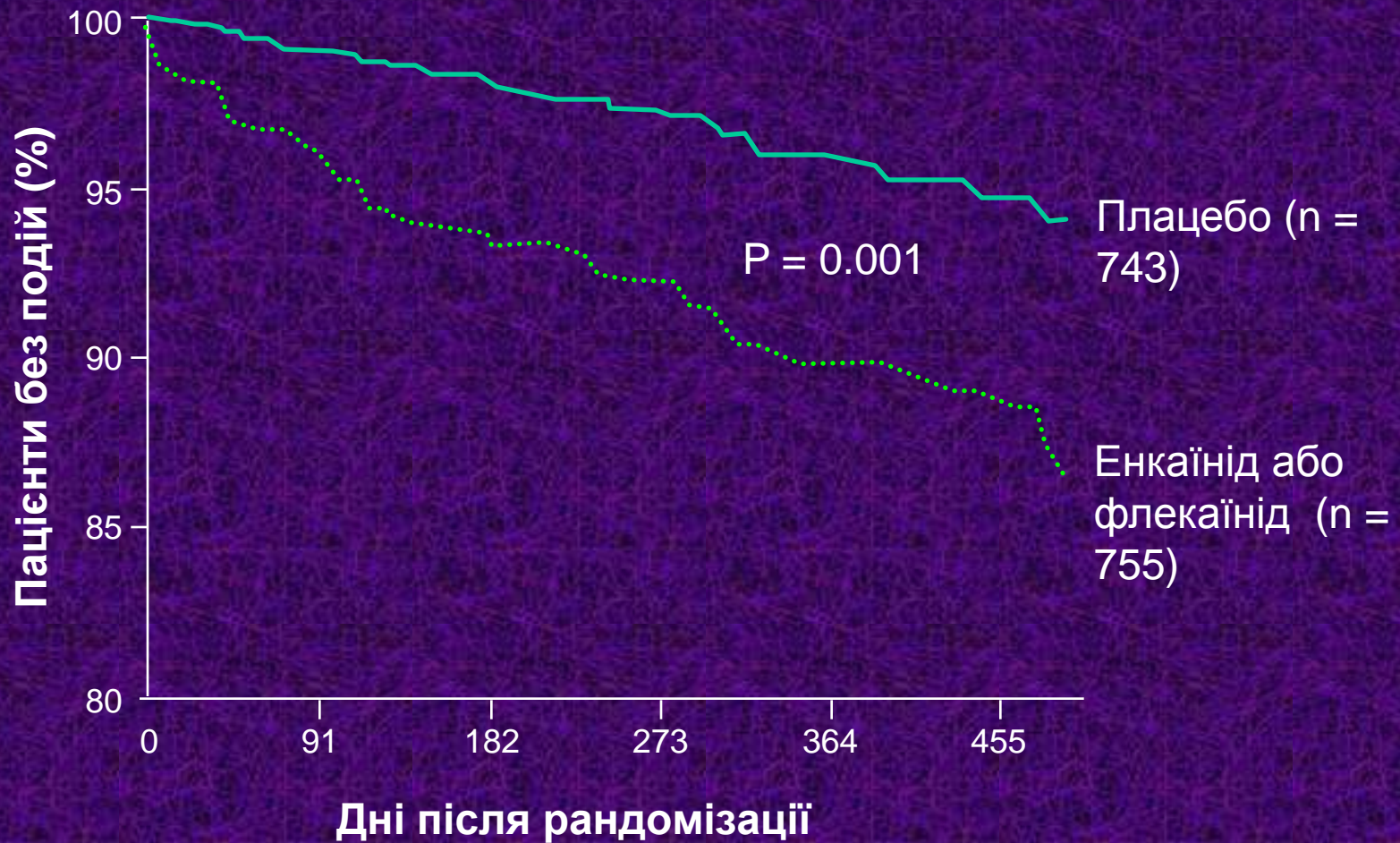
CAST

Прогноз пацієнтів після ІМ, лікованих плацебо або ААП 1с

CAST

Прогноз пацієнтів після ІМ, лікованих плацебо або ААП 1с

CAST: роль бета-блокаторів

- ↓ ризику РСС на 33% ($P=0.036$)
- ↓ аритмогенної дії препаратів 1-го класу
- обов'язкові засоби вторинної профілактики ІХС

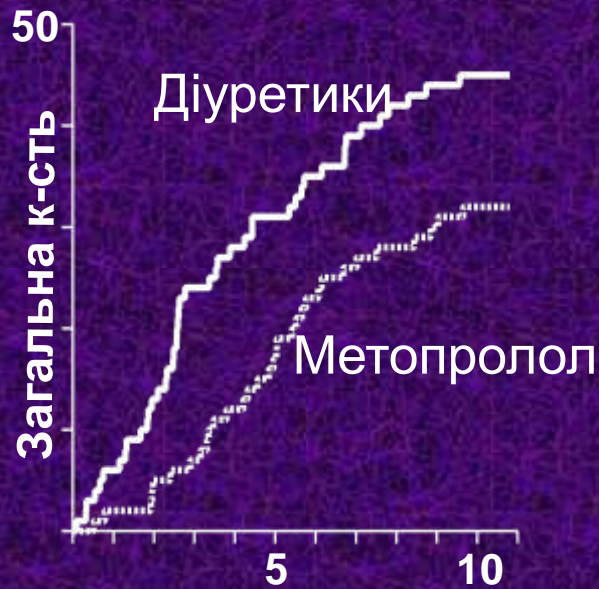
Доведені ефекти β -блокаторів після інфаркту міокарда

Препарат	Рання смертність	Пізня смертність	Раптова смерть	Фібриляція шлуночків	Шлуночкова аритмія
Пропранолол	—	+	+	+	+
Тимолол	—	+	+	—	+
Метопролол	+	+	+	+	+
Ацебутолол	—	+	*	—	+
Атенолол*	+	—	—	*	+
Соталол	—	—	—	—	+

* Не виконували тривалих досліджень

Застосування метопрололу і профілактика РСС

Первинна профілактика
($p=0.017$, $n=3234$)

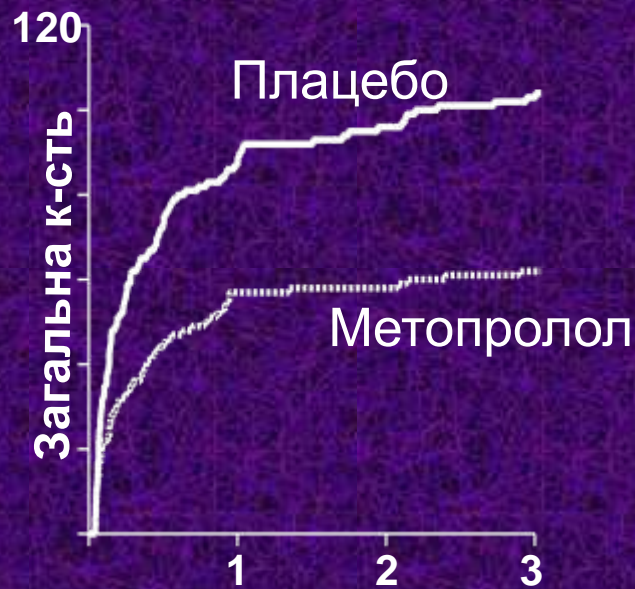

Роки спостереження

Дослідження MAPHY
Зменш. ризику 30%

*Olsson G et al,
Am J Hypertens 1991;4:151-8*

Вторинна профілактика
($p=0.002$, $n=5474$)

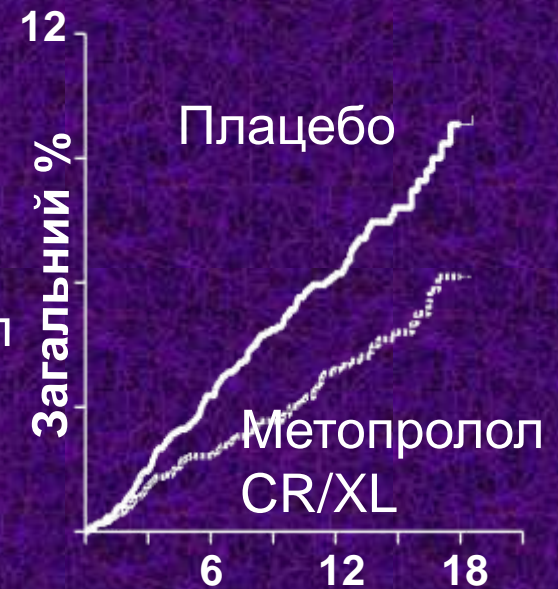

Роки спостереження

5 досліджень
Зменш. ризику 42%

*Olsson G et al,
Eur Heart J 1992;13:28-32*

Серцева недостатність
($p=0.0002$, $n=3991$)

Місяці спостереження

Дослідження MERIT-HF
Зменш. ризику 41%

*MERIT-HF Study Group,
Lancet 1999;353:2001-7*

Егілок® ретард

гелева оболонка сприяє
рівномірному набуханню матриці

набрякла полімерна матриця
повільно вивільнює гранули
з метопрололом

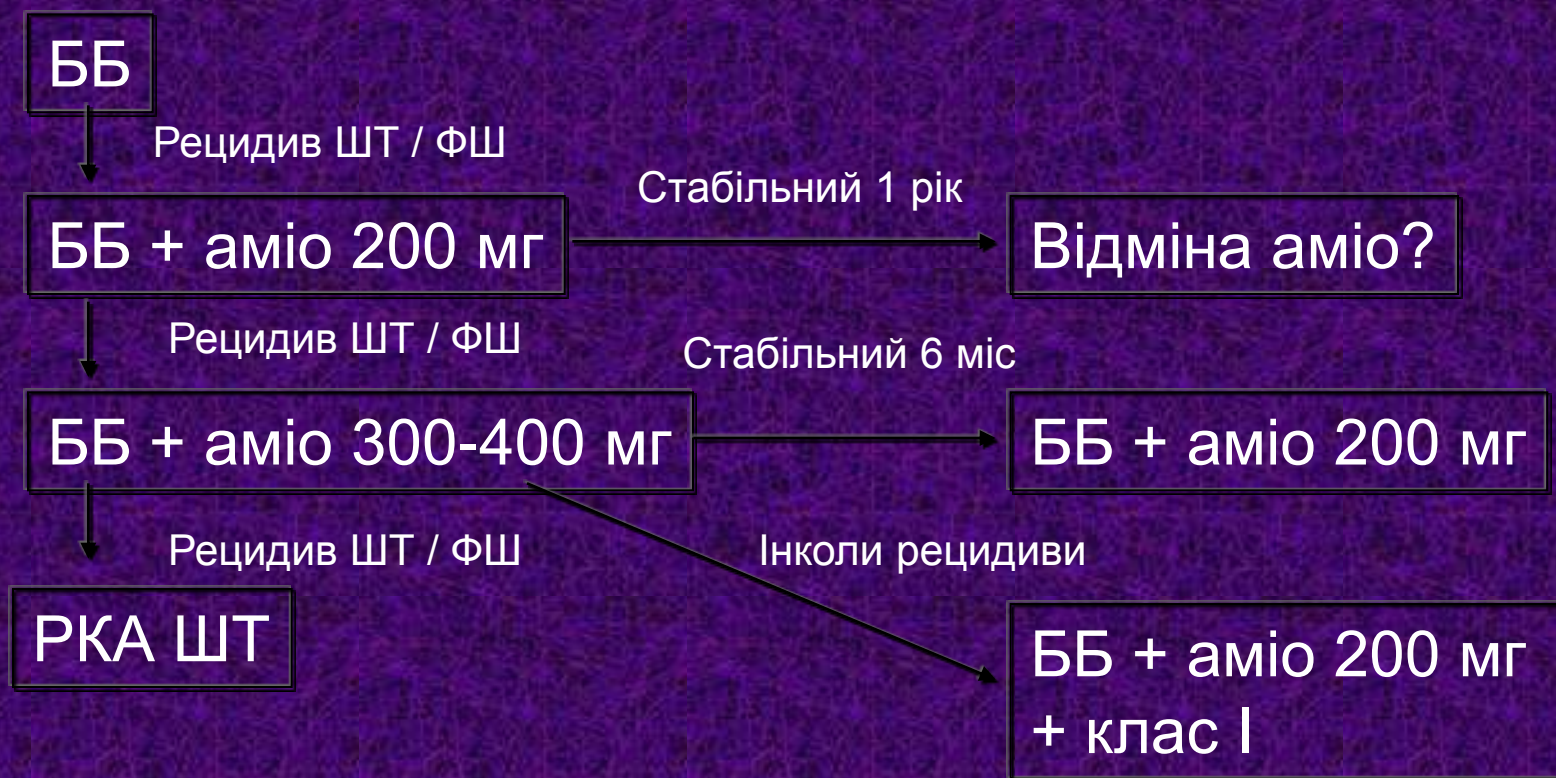

технологія повільного
вивільнення підтримує стійкий
рівень активної речовини в
плазмі протягом доби

Стійка В-блокада протягом 24 годин

Алгоритм антиаритмічної терапії в пацієнтів з АВКД

При ПЕ на аміодарон:
ББ + дофетилід + клас I або
ББ + соталол + клас I

Сучасне лікування шлуночкових аритмій

- Базисне лікування основного захворювання
- Стратифікація ризику
- Бета-блокатори, аміодарон, соталол
- Катетерна деструкція – при мономорфних ШТ
- АВКД – пацієнтам з найвищим ризиком